NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2023/124,

annettu 17 päivänä tammikuuta 2023,

Haagin käytännesäännöstön ja ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon yhteydessä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2003 joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian.

(2) Neuvosto hyväksyi 17 päivänä marraskuuta 2003 yhteisen kannan 2003/805/YUTP ([1]), jossa se kehotti unionia vakuuttamaan mahdollisimman monet valtiot ja erityisesti ne, joilla on ballistisia ohjuksia koskevia voimavaroja, sitoutumaan noudattamaan Haagin käytännesäännöstöä. Kyseisessä yhteisessä kannassa kehotettiin lisäksi kehittämään kyseistä käytännesäännöstöä ja panemaan se täytäntöön erityisesti luottamusta lisäävien toimenpiteiden osalta sekä edistämään tiiviimpien suhteiden luomista kyseisen käytännesäännöstön ja Yhdistyneiden kansakuntien monenvälisen asesulkujärjestelmän välille.

(3) Vuonna 2016 hyväksytyssä Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa painotetaan, että unioni lisää panostustaan kollektiiviseen turvallisuuteen.

(4) Vuonna 2022 hyväksytyssä turvallisuus- ja puolustusalan strategisessa kompassissa viitataan joukkotuhoaseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen jatkuvaan uhkaan ja todetaan, että unionin tavoitteena on vahvistaa unionin konkreettisia toimia, joilla tuetaan aseriisunta-, asesulku- ja asevalvontatavoitteita.

(5) Neuvosto on aiemmin hyväksynyt neljä päätöstä Haagin käytännesäännöstön ja ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta: päätöksen 2008/974/YUTP ([2]), päätöksen 2012/423/YUTP ([3]), päätöksen 2014/913/YUTP ([4]) ja päätöksen (YUTP) 2017/2370 ([5]), sellaisena kuin se on muutettuna päätöksillä (YUTP) 2020/1066 ([6]) ja (YUTP) 2021/2074 ([7]),

([1]) Neuvoston yhteinen kanta 2003/805/YUTP 17 päivältä marraskuuta 2003, joukkotuhoaseiden ja maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen estämistä koskevien monenvälisten sopimusten saattamisesta maailmanlaajuisiksi ja niiden vahvistamisesta (EUVL L 302, 20.11.2003, s. 34).

([2]) Neuvoston päätös 2008/974/YUTP, 18 päivänä joulukuuta 2008, ballististen ohjusten leviämisen estävän Haagin käytännesäännöstön tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon yhteydessä (EUVL L 345, 23.12.2008, s. 91).

([3]) Neuvoston päätös 2012/423/YUTP, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2012, ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian sekä neuvoston yhteisen kannan 2003/805/YUTP täytäntöönpanon yhteydessä (EUVL L 196, 24.7.2012, s. 74).

([4]) Neuvoston päätös 2014/913/YUTP, annettu 15 päivänä joulukuuta 2014, Haagin käytännesäännöstön ja ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon yhteydessä (EUVL L 360, 17.12.2014, s. 44).

([5]) Neuvoston päätös (YUTP) 2017/2370, annettu 18 päivänä joulukuuta 2017, Haagin käytännesäännöstön ja ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon yhteydessä (EUVL L 337, 19.12.2017, s. 28).

([6]) Neuvoston päätös (YUTP) 2020/1066, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Haagin käytännesäännöstön ja ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon yhteydessä annetun päätöksen (YUTP) 2017/2370 muuttamisesta (EUVL L 234I, 21.7.2020, s. 1).

([7]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/2074, annettu 25 päivänä marraskuuta 2021, Haagin käytännesäännöstön ja ballististen ohjusten leviämisen estämisen tukemisesta joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanon yhteydessä annetun päätöksen (YUTP) 2017/2370 muuttamisesta (EUVL L 421, 26.11.2021, s. 70).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian, Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian ja turvallisuus- ja puolustusalan strategisen kompassin täytäntöönpanemiseksi unioni tukee edelleen Haagin käytännesäännöstön maailmanlaajuista soveltamista, täyttä täytäntöönpanoa ja tehokkuutta operatiivisen toimen avulla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toimen tavoitteina on

a) edistää maailmanlaajuista sitoutumista noudattamaan Haagin käytännesäännöstöä,

b) tukea sitä, että Haagin käytännesäännöstöön sitoutuneet valtiot panevat sen täytäntöön kaikilta osin ja

c) edistää Haagin käytännesäännöstön parempaa sisällyttämistä ballististen ohjusten leviämisen hillitsemistoimiin.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toimen yksityiskohtainen kuvaus esitetään liitteessä.

2 artikla

1. Korkea edustaja vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun toimen teknisestä täytäntöönpanosta vastaa strategisen tutkimuksen säätiö (Fondation pour la Recherche Strategique (FRS)).

3. FRS suorittaa 2 kohdassa tarkoitetun tehtävän korkean edustajan vastuulla. Kyseistä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä FRS:n kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklassa tarkoitetun toimen toteuttamiseksi on 1 042 614,72 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla ohjeellisella määrällä rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa vahvistetulla rahoitusohjeella rahoitettavien menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee FRS:n kanssa avustussopimuksen. Avustussopimuksessa on määrättävä, että FRS:n on varmistettava unionin rahoitusosuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Komissio ilmoittaa neuvostolle mahdollisista vaikeuksista kyseisessä prosessissa sekä sopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta FRS:n säännöllisten raporttien perusteella. Raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.

2. Komissio antaa tietoja 1 artiklassa tarkoitetun toimen täytäntöönpanon rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemisestä. Sen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos sopimusta ei ole siihen mennessä tehty.

Tehty Brysselissä 17 päivänä tammikuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
E. SVANTESSON

LIITE

HANKEASIAKIRJA

TOIMI HAAGIN KÄYTÄNNESÄÄNNÖSTÖN JA BALLISTISTEN OHJUSTEN LEVIÄMISEN ESTÄMISEN TUKEMISEKSI JOUKKOTUHOASEIDEN LEVIÄMISEN VASTAISEN EU:N STRATEGIAN TÄYTÄNTÖÖNPANON YHTEYDESSÄ (HCoC V)

HR(2022) 287

1. **TAUSTA JA PERUSTELUT**

Ballististen ohjusten leviämisen estävä Haagin käytännesäännöstö, jäljempänä 'käytännesäännöstö', hyväksyttiin vuonna 2002 joukkotuhoaseiden maaliin saattamiseen soveltuvien ballististen ohjusten leviämisen hillitsemiseksi. Käytännesäännöstöön sisältyy myös luottamusta lisääviä toimenpiteitä, joilla vähennetään ballististen ohjusten koelentoihin ja rauhanomaisten satelliittilaukaisuajoneuvojen laukaisuihin liittyvien virhearvioiden riskejä.

Kaksikymmentä vuotta käytännesäännöstön hyväksymisen jälkeen se on tärkeämpi kuin koskaan, sillä ballistisia teknologioita kehitetään edelleen monilla maailman alueilla ja näitä teknologioita omaavien maiden väliset jännitteet tekevät avoimuus- ja viestintämekanismeista olennaisen tärkeitä eskaloitumisen välttämiseksi. Käytännesäännöstön piiriin kuuluu tällä hetkellä 143 jäsenvaltiota, mutta lisätoimia tarvitaan käytännesäännöstön maailmanlaajuisen soveltamisen takaamiseksi. EU osallistuu lisätoimiin olennaisilla tiedotustoimilla, joilla edistetään käytännesäännöstön maailmanlaajuista soveltamista sekä sen täytäntöönpanoa ja sisällyttämistä laajempaan asesulkujärjestelmään.

2. **YLEINEN TAVOITE**

Tämän toimen yleisenä tavoitteena on edistää kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta, luottamusta ja avoimuutta sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian täytäntöönpanoa edistämällä käytännesäännöstön maailmanlaajuista soveltamista, täyttä täytäntöönpanoa ja tehokkuutta. Tämä toimi täydentää ja tukee unionin diplomaattisia toimia käytännesäännöstöön sitoutuneiden ja siihen sitoutumattomien valtioiden kanssa.

3. **ERITYISET TAVOITTEET**

Toimen erityiset tavoitteet ovat seuraavat:

a. edistetään sitoutumista käytännesäännöstöön sen maailmanlaajuisen soveltamisen saavuttamiseksi, muun muassa edistämällä vuoropuhelua käytännesäännöstöön sitoutuneiden ja siihen sitoutumattomien valtioiden välillä;

b. edistetään käytännesäännöstön täyttä täytäntöönpanoa siihen sitoutuneissa valtioissa;

c. edistetään käytännesäännöstön parempaa sisällyttämistä ballististen ohjusten leviämisen hillitsemistoimiin. Tähän sisältyy käytännesäännöstön näkyvyyden lisääminen ja yleisen tietoisuuden parantaminen ballististen ohjusten leviämisen aiheuttamista riskeistä ja uhkista. Lisäksi kartoitetaan erityisesti tutkimusten avulla ballististen ohjusten leviämisen dynamiikkaa, avaruusalan kehityssuuntauksia ja mahdollisuuksia tehostaa käytännesäännöstöä ja edistää käytännesäännöstön ja muiden asiaankuuluvien monenvälisten välineiden vuorovaikutusta.

4. **ODOTETUT TUOTOKSET**

a. Käytännesäännöstön maailmanlaajuiseen soveltamiseen liittyvät tuotokset koostuvat erilaisista tiedotustoimista. Tiedotustapahtumilla pyritään lisäämään tietoisuutta ballististen ohjusten leviämisestä ja Haagin käytännesäännöstön merkityksestä avaruusalalla, tarjoamaan asiantuntijoille foorumin, jolla he voivat keskustella epävirallisesti strategisista kysymyksistä ja siten osaltaan auttaa lisäämään luottamusta valtioiden välillä, sekä edistämään käytännesäännöstön maailmanlaajuista soveltamista koskevia unionin tavoitteita. Erityisesti strategisen tutkimuksen säätiö (*Fondation pour la Recherche Stratégique* (FRS)) järjestää:

   i. Tapaamisia virkamiesten kanssa, jotka ovat viidestä valitusta käytännesäännöstöön sitoutumattomasta valtiosta, jotka ovat potentiaalisesti kiinnostuneita liittymään käytännesäännöstöön. Tiedotustoimissa pyritään virastojen väliseen korkean tason yhteistoimintaan. Jatkuvuuden ja räätälöidyn tiedon varmistamiseksi tuloksia seurataan koko hankkeen ajan. Tämä kohdennettu lähestymistapa perustuu puheenjohtajan, EUH:n, käytännesäännöstön välittömän keskusyhteyspisteen (ICC) ja EU:n jäsenvaltioiden antamaan palautteeseen, ja sillä tuetaan mahdollisuuksien mukaan näiden tahojen toimia. Kokouksiin voi tarvittaessa osallistua puheenjohtaja ja useiden EU-maiden ja käytännesäännöstöä soveltavien valtioiden edustajia.

ii. Enintään viisi alueellista ja/tai osa-alueellista seminaaria Latinalaisessa Amerikassa ja Karibialla, Lähi-idässä, Afrikassa ja Kaakkois-Aasiassa. Tällaiset tapahtumat toteutetaan tiiviissä yhteistyössä isännöivien hallitusten ja tapauksen mukaan asiaan liittyvien tiedemaailman edustajien kanssa. Tapahtumat järjestetään ensisijaisesti sellaisten valtioiden hyväksi, jotka eivät ole sitoutuneet soveltamaan käytännesäännöstöä. Erityistä huomiota kiinnitetään sellaisten käytännesäännöstöä soveltavien valtioiden osallistumiseen, jotka ovat ”alueellisia edelläkävijöitä”, jotta prioriteetteja ja näkymiä voidaan käsitellä alueellisesta näkökulmasta. Asian käsittelyyn otetaan mukaan alueellisia asiantuntijoita, alueellisten järjestöjen edustajia, FRS:n asiantuntijoita, EU:n ja jäsenvaltioiden virkamiehiä, puheenjohtaja ja ICC.

iii. Kahden videon kuvaamisen, minkä avulla voidaan levittää kohdennettua tietoa käytännesäännöstöstä. Ne toimivat maailmanlaajuista soveltamista edistävänä tukivälineenä, ja niitä käytetään tiedotustapahtumissa, mutta ne toimitetaan myös ICC:lle, puheenjohtajalle ja vapaaehtoisille käytännesäännöstöä soveltaville valtioille käytännesäännöstöä koskevia diplomaattisia yhteydenottoja varten.

iv. Kaksi käytännesäännöstöä käsittelevää oheistapahtumaa, joista toinen järjestetään YK:n yleiskokouksen ensimmäisen komitean yhteydessä New Yorkissa vuonna 2024 ja toinen muun asiaa koskevan monenvälisen tapahtuman yhteydessä. Lisäksi monenvälisten tapahtumien, kuten YK:n yleiskokouksen, yhteydessä järjestetään diplomaattisia aamiaisia tai lounaita puheenjohtajan, ICC:n ja/tai EU:n jäsenvaltioiden sekä kohdennettujen käytännesäännöstöä soveltamattomien valtioiden välisen yhteistoiminnan tukemiseksi.

b. Toimesta saadaan aikaan tuotoksia, jotka osaltaan vahvistavat Haagin käytännesäännöstöä ja ballististen ohjusten leviämisen estämistä yleensä. FRS tukee ICC:tä erityisesti käytännesäännöstön täytäntöönpanoon liittyvien mahdollisten vaikeuksien tunnistamisessa, tuo esiin asiantuntijoiden näkemyksiä ja jakaa tietoa ohjusten leviämistä ja ohjusteknologiaa koskevista ajankohtaisista analyyseistä ja tutkimuksista.

i. FRS tukee asiaankuuluvien toimijoiden toimia käytännesäännöstön täytäntöönpanon tehostamiseksi entisestään. Se laatii erityisesti yhteistyössä ICC:n kanssa työsuunnitelman, jotta tavoitettaisiin valtiot, joilla on vaikeuksia käytännesäännöstön täytäntöönpanossa. Se auttaa ICC:tä päivittämään ja kääntämään käytännesäännöstöä soveltavien valtioiden käsikirjan. Tämä toiminta toteutetaan ICC:n, puheenjohtajan ja tarvittaessa muiden EU:n jäsenvaltioiden jo toteuttamien toimien tukemiseksi, siltä osin kuin se edistää käytännesäännöstön täytäntöönpanoa.

ii. FRS järjestää kolme oheistapahtumaa Haagin käytännesäännöstön vuosittaisten sääntömääräisten kokousten yhteydessä Wienissä edistääkseen vuorovaikutusta ja ajatustenvaihtoa kokoukseen osallistuvien virkamiesten, Wieniin saapuvien käytännesäännöstöä soveltamattomien valtioiden edustajien ja ballististen ohjusten leviämistä koskevien kysymysten parissa työskentelevien asiantuntijoiden välillä.

iii. Järjestetään epävirallinen työpaja, jossa keskustellaan käytännön tavoista parantaa käytännesäännöstön täytäntöönpanoa ja luodaan tilaa käytännesäännöstön nykyisistä ja tulevista haasteista käytävälle keskustelulle, johon osallistuvat kaikki valtiolliset ja valtiosta riippumattomat toimijat.

iv. FRS järjestää tiiviissä yhteistyössä asiaan liittyvien viranomaisten kanssa kansainvälisen asiantuntijaryhmän vierailun avaruuteenlaukaisupaikalle käytännesäännöstön 4 artiklan a kohdan ii alakohdan kolmannen luetelmakohdan mukaisesti, mieluiten asiaankuuluvaan Aasian maahan.

c. Toimella saadaan aikaan tuotoksia, joilla pyritään sisällyttämään käytännesäännöstö paremmin ohjusten leviämisen hillitsemistoimiin. Tavoitteena on tavoittaa alueelliset asesulkuasiantuntijat, hyödyntää paremmin sosiaalisia verkostoja tietoisuuden lisäämiseksi käytännesäännöstöstä, luoda nuorten asiantuntijoiden verkostoja ja korostaa käytännesäännöstön merkitystä avaruusalalla.

i. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi FRS:n asiantuntijat osallistuvat kansainvälisiin asesulkuohjelman keskeisiin vaiheisiin, jotta joukkotuhoaseiden leviämistä voitaisiin hillitä.

ii. FRS lisää hankkeen näkyvyyttä luomalla päivitetyn graafisen identiteetin, päivittämällä ja jakamalla esitteitä ja tervetuliaispaketteja, esittelemällä Haagin käytännesäännöstön hanketta sosiaalisessa mediassa ja laatimalla tiedotuskirjeen toteutetuista toimista. Tämä aineisto auttaa ICC:tä ja puheenjohtajaa niiden tehtävien hoitamisessa.

iii. FRS perustaa *nuorisoryhmän* kehittämään asiantuntemusta ohjuksiin liittyvissä kysymyksissä. Ryhmä kokoontuisi täytäntöönpanokauden aikana kaksi kertaa paikan päällä ja useita kertoja verkossa. Jokainen kokous tarjoaa tilaisuuden kannustaa ryhmän jäseniä julkaisemaan asiaa koskevia kirjoituksia. *Nuorisoryhmään*, johon voivat osallistua valikoidut käytännesäännöstöä soveltavat ja sitä soveltamattomat valtiot, valitaan 15 jäsentä. Ryhmä koostuu nuorista ammattilaisista ja opiskelijoista, ja valinnassa otetaan huomioon maantieteellinen ja sukupuolten tasapuolinen edustus sekä monimuotoisuus. Tällä toiminnalla lisätään tietämystä käytännesäännöstöstä varmistamalla, että aseriisunta- ja asesulkukysymyksiä eri puolilla maailmaa käsittelevät nuoremman sukupolven edustajat tuntevat ohjusten leviämisen erityispiirteet.

iv. Lisäksi FRS tarjoaa asiantuntemusta ballistisista ohjuksista, laukaisulaitteista ja leviämisen dynamiikasta. FRS kehittää edelleen ohjuksia ja laukaisulaitteita koskevaa tietokantaa pitääkseen sen ajan tasalla ja lisätäkseen infografiikan määrää asiaankuuluvilla verkkosivuilla. FRS laatii tai tilaa ja julkaisee kolme tutkimusasiakirjaa ja kolme lyhyempää asiakirjaa käytännesäännöstöön liittyvistä teknisistä, oikeudellisista tai poliittisista näkökohdista. Ne voitaisiin liittää edellä kuvattuihin tiedotustapahtumiin ja aihekohtaisiin työpajoihin.

5. **LOPULLISET EDUNSAAJAT**

a. Valtiot, sekä käytännesäännöstöön sitoutuneet että siihen sitoutumattomat valtiot;

b. valtion virkamiehet, poliittiset päättäjät, sääntelyviranomaiset ja asiantuntijat, jotka edustavat erityisesti nuorempaa asiantuntijasukupolvea;

c. kansainväliset, alueelliset ja osa-alueelliset järjestöt;

d. tiedemaailma ja kansalaisyhteiskunta, jotka edustavat erityisesti nuorempaa asiantuntijasukupolvea;

e. Haagin käytännesäännöstön puheenjohtaja;

f. Haagin käytännesäännöstön välitön keskusyhteyspiste (Itävallan ulkoasiainministeriö).

6. **PAIKKA**

FRS valitsee Euroopan ulkosuhdehallinnon asiaan liittyviä yksiköitä kuultuaan kokousten, työpajojen ja muiden tapahtumien mahdolliset pitopaikat. Paikkojen valintakriteereihin kuuluu asiaan liittyvän valtion tai tietyn alueen hallitustenvälisen järjestön halukkuus ja sitoutuminen tapahtuman isännöimiseen. Maakohtaisten vierailujen ja toimien tarkka sijainti riippuu asiasta kiinnostuneiden valtioiden tai hallitustenvälisten järjestöjen kutsuista. Vaikka kasvokkain järjestettävien kokousten ja tapahtumien arvo on ensiarvoisen tärkeä, tarvittaessa järjestetään virtuaalisia kokouksia kustannustehokkuuden varmistamiseksi.

7. **KESTO**

Toimen arvioitu kokonaiskesto on 36 kuukautta.